

Representantforslag 96 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Henning Skumsvoll, Oskar Jarle Grimstad, Tord Lien, Robert Eriksson og Harald T. Nesvik

Dokument 8:96 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Henning Skumsvoll, Oskar Jarle Grimstad, Tord Lien, Robert Eriksson og Harald T. Nesvik om å endre krav om umiddelbar CO₂-rensing ved nye gasskraftverk

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge er en av verdens største eksportører av gass, og er sentral i Europas gassforsyning. Gjennom store og små gassprosjekt har Norge utviklet betydelig infrastruktur for transport av gass, og det er generelt bred enighet i Stortinget om å videreutvikle Norge som gassnasjon.

Nasjonalt bruk av gass har vært lav. Omtrent 1 pst. av Norges gassproduksjon brukes nasjonalt. Til tross for gjentatte politiske målsettinger om å øke bruken av gass, virker det ikke som om målsettingen nås.

Innen kraftproduksjon har bruk av gass vært svært kontroversielt. Flere regjeringer har vært handlingslammet i spørsmålet, hovedsakelig med bakgrunn i CO₂-utslippene som genereres. Eksempelvis reiser den norske kongefamilien til Tyskland for å åpne gasskraftverk eid av Statkraft, mens den norske regjering knapt vil vedkjenne seg gasskraftverket som er i operasjon på Kårstø i Rogaland.

Gasskraftdebatten har vært forsøkt avsluttet ved å hevde at Norge ikke har behov for mer kraft og/eller at gasskraft ikke er lønnsomt. Forslagsstillerne respektierer at enkelte politikere mener dette, men viser til at gasskraftverket på Kårstø har vært i kontinuerlig drift siden februar i 2009, og produsert over 3 TWh i denne perioden. Dette er et kjærkomment bidrag til kraftbalansen i et år som har vært kaldt og tørt. Ek-

sempelet illustrerer at markedet kan ha en annen oppfatning av hva som er nødvendig og lønnsomt enn myndighetene.

Fremfor å gjøre seg til overdommere over hva man skal investere i innen kraftsektoren, bør myndighetene sikre at rammebetingelsene er gode, stabile og realistiske. Da blir det opp til den enkelte investor/bedrift å vurdere hvilken lønnsomhet man tror på og hvordan markedsutsiktene er.

For gasskraftverk er dagens rammebetingelser urimelig strenge. Fra Miljøverndepartementet stilles det i dag krav om CO₂-rensing ved oppstart for nye gasskraftverk. Dette kravet stilles til tross for at den samme regjeringen innrømmer at CO₂-renseteknologien ikke er kommersielt tilgjengelig. Nettopp det er bakgrunnen for at et samlet storting har støttet arbeidet med et testsenter på Mongstad i Nord-Hordaland for utvikling av CO₂-renseteknologi. Tilsvarende arbeid skjer også i mange andre land. Det er foreløpig ikke bygget ett eneste fullskala CO₂-renseanlegg for gass-/kullkraftverk.

Regjeringens CO₂-rensekrav vil i praksis innebære at ingen nye gasskraftverk vil bli bygget i Norge. Dette står i sterk kontrast til land som kjøper norsk gass. Våre naboland ser på gass som en løsning på CO₂-utfordringene, mens man i Norge har et rent nasjonalt syn på saken, og foretrekker at gassen brennes utenlands fremfor i Norge, fordi Norge da slipper å få CO₂-utslippene på nasjonens CO₂-regnskap. Våre naboland er underlagt de samme CO₂-avtaler som Norge, men har valgt å ikke stille krav om CO₂-rensing ved oppstart. Derimot stiller flere land krav om at nye gass-/kullkraftverk skal være klar for CO₂-fangst når teknologien er utviklet.

Problemstillingen har aktualisert seg som følge av kraftsituasjonen i Midt-Norge. Regionen er i desperat behov for mer kraft. Mens utbygging av mer vannkraft og vindkraft kan sikre kraftbehovet i Norge på

et tilstrekkelig nivå, vil det trolig ikke være tilstrekkelig for å sikre en robust balanse i denne regionen. En styrking av kraftnettet vil bidra til å avlaste situasjonen, men samtidig er det flere store planer om elektrifisering av oljeinstallasjoner på sokkelen i Midt-Norge. Det vil forverre kraftsituasjonen.

Flere industribedrifter opplever kraftsituasjonen som svært vanskelig, og frykter for sitt næringsgrunnlag som følge av usikker forsyning og sterkt variable og høye strømpriser. Følgelig har en aktør – Industrikraft Møre – lansert ønske om å bygge et gasskraftverk i Fræna kommune. Prosjektet må sies å være meget godt plassert, med nær tilknytning til både Ormen Lange-anlegget på Aukra og Statnetts sentralnett. Prosjektet har fått konsesjon fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), som signaliserer at man anser at prosjektet er nødvendig og nyttig. Utslippstillatelsen fra Miljøverndepartementet forutsetter derimot CO₂-rensing ved oppstart, noe som gjør prosjektet både teknologisk og økonomisk umulig.

Forslagsstillerne finner det urovekkende at regjeringen velger å beholde urealistisk strenge konsekvensordninger for et kraftprosjekt som ville vært svært kjærkomment i en region med desperat behov for mer kraftproduksjon. Dette vitner om at en symbolsk miljøpolitikk får blokkere for en fornuftig industri og energipolitikk.

Det er flere momenter som taler for et gasskraftverk i regionen, også i et miljøperspektiv. Ved å bruke «kortreist» gass brukes minimalt med energi for å transportere gassen til endelig destinasjon. Dette gjør at gassen er mer energieffektiv om den er brent i Norge fremfor i England. CO₂-utslippene fra et moderne

gasskraftverk i Fræna i Møre og Romsdal ville vært lavere pr. produsert TWh enn om den samme gassen brennes på eldre gasskraftverk i England. Gasskraftproduksjon gjør det mulig i våte/varme år å spare på vannet, slik at man kan utfylle det europeiske kraftmarkedets svingninger på en bedre måte. Det gir muligheter for nasjonen til å tjene penger og stenge ned kullkraftverk på kontinentet ved å dekke mer av Europas kraftbehov med miljøvennlig norsk vannkraft og naturgass.

Forslagsstillerne mener derfor at Norge bør innføre CO₂-krav i kraftproduksjon som er på linje med EUs krav. I praksis vil det bety at gasskraftverk skal tillates bygget uten CO₂-rensing ved oppstart, men med et sannsynlig pålegg om å gjøre anlegget «forberedt» på å koble på CO₂-fangst når teknologien er kommersielt tilgjengelig. Forslagsstillerne vil understreke at man parallelt bør stimulere utviklingen av slik CO₂-fangst, samt se på muligheter for å finne kommersiell bruk av CO₂. Det er likevel viktig å understreke at Norge bør sikre at dagens energibehov blir ivaretatt fremfor å kun fokusere på krav om teknologier man ønsker skal bli tilgjengelig.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen stille de samme krav i Norge som i EU til CO₂-rensing ved gasskraftverk.

18. mars 2010